

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені К. Д. УШИНСЬКОГО»

**МУЗИЧНА ТА ХОРЕОГРАФІЧНА ОСВІТА
В КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНОГО
РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА**

**Матеріали і тези X Міжнародної конференції
молодих учених та студентів
(18-19 жовтня 2024 р.)**

2 том

ОДЕСА 2024

УДК: 37+78+792.8+008-021.1

Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку суспільства. Матеріали і тези X Міжнародної конференції молодих учених та студентів (Одеса 18-19 жовтня 2024 р.). — Т.2. — Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2024. — 133 с.

Рекомендовано до друку вченою Факультету музичної та хореографічної освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». Протокол № 4 від 18.11. 2024 р.

Рецензенти:

Мартинюк Тетяна Володимирівна, доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри-професор кафедри мистецьких дисциплін і методик навчання Університету Григорія Сковороди в Переяславі;

Демидова Віола Григорівна, кандидат педагогічних наук, професор, професор кафедри сольного співу Одеської національної музичної академії імені Антоніни Нежданової.

Матеріали і тези друкуються в авторській редакції

Технічний редактор

Г.О. Реброва

©Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського, 2024

«художнього» в структуру професійних якостей викладачів вокалу, розбудовуючи їх перелік, як от: художня освіченість, художньо-проектні вміння, художньо-пізнавальна компетентність, художньо-образні репрезентації тощо. У свою чергу феномен поліхудожності здатний залучити здобувачів до макрокосму мистецьких цінностей завдяки створенню поліхудожньої атмосфери взаємодії з мистецтвом, завдяки комунікації і встановленню духовно-творчого контакту між викладачем вокалу і здобувачами, завдяки синергійній єдності образної сфери різних видів мистецтва.

Категорія обізнаності не так давно з'явилась у термінологічному полі педагогіки і використовується щодо визначення сутності таких понять, як компетентність, ерудиція, освіченість. Знаменно, що термін обізнаності у сфері мистецької педагогіки уподобали китайські дослідники, які навчаються на мистецьких факультетах педагогічних університетів в Україні (Лінь Янь, Лю, Цяньцян, Чжан Сянюн, та ін.)

Феномен поліхудожньої обізнаності майбутніх викладачів вокалу тісно пов'язаний з процесами рецепції, творення та функціонування витворів різних видів мистецтва в їх синергійній єдності. Серед його (феномена поліхудожності) базових ознак – наявність цілокшталту знань зі сфери мистецтва, культури і вокальної педагогіки (поінформованості щодо функцій голосового апарату співака та його здатності створювати яскраві художньо-звукові образи задля презентувати музичної картини всесвіту.

Отже, феномен поліхудожньої обізнаності потребує докладного вивчення своїх проявів і введення в категоріальному полі мистецької педагогіки у всій повноті теоретичного обґрунтування.

Гун ХАНЬШУАН,

здобувачка третього (освітньо-наукового) рівню вищої освіти
Український державний університет
імені Михайла Драгоманова

Науковий керівник Наталія ГУРАЛЬНИК
доктор педагогічних наук, професор
Факультет мистецтв імені Анатолія Авдієвського
Український державний університет
імені Михайла Драгоманова

НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ВОКАЛЬНОЇ МЕТОДИКИ

Вокальна підготовка спеціаліста має особливості організації та здійснення, які безпосередньо пов'язані із наявністю та використанням науково-

теоретичного потенціалу цього жанру, що проявляється в багатьох музичних стилях. Висвітлено особливості організації та змістового наповнення вокальної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в умовах професійно-спрямованого навчання у мистецьких закладах вищої освіти України.

Мета полягає у розкритті сутності науково-теоретичного, художньо-виконавського та музично-педагогічного напрямів вокальної підготовки студентів, серед яких виокремлено методичний аспект. Доцільність запропонованої теми виражається у впровадженні у процес вокальної підготовки таких науково-педагогічних принципів її організації: науковості, усвідомленості, персоніфікації, інтеграції художнього і технічного компонентів, методичної спрямованості навчання. Особливу увагу ми приділяємо виокремленню професійно-необхідних знань, умінь і навичок, що сприяють активізації творчої самореалізації студентів. Серед них для збагачення науково-теоретичного потенціалу ми відносимо навички внутрішнього слухового та виконавського інтонування; вміння аналізувати вокальні твори; знання з алгоритмізації засобів виконання творів; розробку та використання інноваційних методів вокальної роботи з учнями.

Проблеми вокального мистецтва і навчання досліджуються у різних аспектах: історії та теорії розвитку вокальної культури (В. Антонюк, М. Микиша, О. Стахович, ін.); психолого-фізіологічних та дидактичних основ навчання сольного і хорового співу (А. Менабені, Г. Стулова, Ся Цзюань, Цинь Чень, Цяо Лінь та ін.); особливостей реалізації вокальної освіти у педагогічних закладах вищої освіти (Л. Василенко, С. Гмиріна, О. Петрикова, Л. Тоцька, С. Ябковська, Ян Сяохань та ін.); методики музичного, вокально-хорового виховання (Н. Добровольська, Л. Каменецька, Н. Кьон, Н. Можайкіна, В. Попов).

Завдання представленого матеріалу полягають в обґрунтуванні принципів ефективно організації вокальної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва у мистецьких закладах вищої освіти.

Зміст навчальних дисциплін з вокалу у системі фахової освіти спрямований на теоретичне і методичне збагачення студентів знаннями і практичними навичками роботи з власним голосовим апаратом, засобами його оптимальної організації та функціонування. Специфіка майбутньої професійної діяльності вчителя музичного мистецтва обумовлює особливості реалізації його вокальної підготовки, у перебігу якої формуються важливі фахові компетентності, вокально-виконавські навички й вміння, серед яких: постановка правильного вокального дихання, опанування засобів співацького звуковидобування (звукотворення), якісна дикція та артикуляція, володіння прийомів музичного голосоведіння й фразування, дотримання чистоти інтонування, відчуття ансамблю, реалізація власної манери й стилю виконання тощо. Крім того,

майбутній учитель музичного мистецтва прогнозується як творча особистість, яка володіє сучасними знаннями і методами роботи з дитячим голосом, його розвитком та охороною.

Зазначене вимагає такої методики вокальної підготовки з постановки голосу, що забезпечуватиме формування цілого комплексу професійно-необхідних компетентностей та потенційних можливостей студентів для активної їх творчої самореалізації, самоудосконалення засобами вокально-виконавської і музично-педагогічної діяльності.

До науково-теоретичного потенціалу вокальної методики входять, на наш погляд, активізація внутрішнього слуху та виконавського інтонування; вміння здійснювати художньо-педагогічний і музично-виконавський аналіз вокальних творів; практичне оволодіння алгоритмами відбору засобів та прийомів образно-виразного, технічно-досконалого виконання творів; спрямованість майбутніх учителів музичного мистецтва на розробку та використання дієвих інноваційних методів вокальної роботи з учнями (під час проходження педагогічної виробничої практики та у подальшій самостійній професійній діяльності).

Поглиблення й систематизація вокально-теоретичних знань, формування означених компетентностей у студентів може відбуватись за умов: цілеспрямованого розвитку художнього компонента свідомості майбутніх фахівців (активне музичне сприйняття, розвинене вокально-виконавське мислення, музично-слухові уявлення, пам'ять та ін.) як основи повноцінного усвідомлення усіх складових музичного змісту та індивідуально-творчого проєктування вокальних образів; набуття здатності створювати оригінальні інтерпретації вокальних творів; володіння спеціальними художньо-технічними прийомами співу; вияву творчо-самостійної особистісної позиції студента в освітньому процесі, націленості на постійне самоудосконалення та самореалізацію як виконавця і педагога засобами вокального мистецтва.

З викладеного стає зрозумілим, що вокальна підготовка майбутнього вчителя музичного мистецтва обіймає науково-теоретичний, художньо-виконавський та музично-педагогічний напрями освітньої діяльності, передбачає вирішення завдань формування важливих фахових і професійних компетентностей у галузі вокальної педагогіки, теорії та методики навчання співу, вокального виконавства. Багатовекторність і складність вирішення поставлених завдань обумовлює потребу в оновленні принципів організації вокальної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в умовах навчання у закладах вищої мистецької освіти.

Теорія і практика вокальної освіти містить напрацьований багатий методичний досвід у галузі розвитку співацького голосу. Серед перевірених часом традиційних методів вокального навчання й розкриття його потенціалу

виокремлюються пояснювальний, ілюстративний, наочно-демонстраційний, імітаційний, аналітичний, репродуктивний, асоціативний та інші. Останнім часом увагу спеціалістів привертають такі сучасні методи вокального навчання, як проєктивні, інтерактивні, діалогові методи, співтворчості, активізації музично-слухового сприйняття, емоційного стимулювання, цілісного охоплення музичного змісту, м'язового контролю, здоров'язбереження та ін.

При використанні різних методів вокального навчання потрібно враховувати, що найбільш дієвим способом викликати інтерес до співу залишається емоційно-виразне, привабливе звучання голосу вчителя. Завдяки цьому в учнів виникає цілий комплекс слухових відчуттів, емоційних вражень, смислових уявлень про характер і зміст музичного твору, у них з'являється бажання навчитися співати, досягати певних успіхів.

Зауважимо, що в роботі з учнями вчитель повинен демонструвати таку манеру співу, яка б максимально вигідно представляла усі художні якості голосу і наближалась до характеру звучання юних голосів. Тож, принцип методичної спрямованості відображає потребу в усвідомленні аксіології методичного збагачення майбутніх фахівців, використання потенціалу сучасних засобів і прийомів педагогічної роботи (володіння методичними компетентностями) та реалізації творчого підходу до організації навчально-виховного процесу на уроках музичного мистецтва.

Отже, у представленому матеріалі обґрунтовано і розкрито науково-теоретичний потенціал і сутнісні характеристики методики вокальної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва.

Ван ВЕЙЇН

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
Державного закладу «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Науковий керівник Галина НІКОЛАЇ,
доктор педагогічних наук, професор
ДЗ «Південноукраїнський Національний педагогічний
університет імені к. Д. Ушинського»

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ДО ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ВОКАЛЬНИХ ТВОРІВ У НАУКОВОМУ ДИСКУРСІ

Проблема інтерпретації музичних творів завжди залишається актуальною, особливо кореспондуючись з методологією герменевтики. У дослідженнях українських науковців В. Антонюк, Б. Базиликута, Ван Бінбіня, А. Ковбасюка,

Лю ЧЖИГО

*МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ
МИСТЕЦЬКОГО ПРОФІЛЮ ДО ВОКАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОГО
САМОРОЗВИТКУ* 61

Сунь ЖУЙ

*ФЕНОМЕН ПОЛІХУДОЖНЬОЇ ОБІЗНАНОСТІ У КАТЕГОРІАЛЬНОМУ
ПОЛІ МИСТЕЦЬКОЇ ПЕДАГОГІКИ* 62

Гун ХАНЬШУАН

*НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ
ВОКАЛЬНОЇ МЕТОДИКИ*..... 63

Ван ВЕЙЇН

*ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ДО
ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ВОКАЛЬНИХ ТВОРІВ У НАУКОВОМУ ДИСКУРСІ*..... 66

Dmytro STOIMENOV, Yuliya VOLKOVA

*RESEARCH OF ARTISTIC-CHOREOGRAPHIC COMMUNICATION
IN BALLROOM DANCES* 69

Wu QIONG

*ON THE PROBLEM OF PREPARING FUTURE TEACHERS OF
MUSICAL ART FOR ARTISTIC AND INTERPRETIVE
ACTIVITIES IN SCIENTIFIC DISCOURSE*..... 74

Guo YI NUO, Alla HRINCHENKO

*THE CONCEPT OF «INTEGRATION» IN THE
INTERDISCIPLINARY SPACE* 78

Dong CHENGXIN

*TO THE PROBLEM OF DEVELOPMENT OF METRO-RHYTHMIC SENSE
OF FUTURE TEACHERS OF PERCUSSION INSTRUMENTS
IN THE PROCESS OF PROFESSIONAL TRAINING* 82

Анна КУЛІКОВА

*ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНОГО ІНТЕРЕСУ УЧНІВ
МИСТЕЦЬКИХ ШКІЛ ДО ПІСЕННОЇ ТВОРЧОСТІ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ* 84

Лію ЛБОЯ

*音乐家钢琴家表演和艺术技能形成的科学方法 [НАУКОВІ ПІДХОДИ
ЩОДО ФОРМУВАННЯ ВИКОНАВСЬКО-ПЛАСТИЧНИХ УМІНЬ
МУЗИКАНТІВ-ПІАНІСТІВ]* 86